

SZÉLLEL SZEMBEN

Egy utazás különleges képei világunk védelemre szoruló örökségéről
Magyar Természettudományi Múzeum, 2017. július 10-ig

Alig ismert, különleges zugok. Mostanára parányi szigetekké lettek, mégis valóságosabbak, időtlenebbek és csodálatosabbak, mint emberkéz formálta modern világunk bármely sokat magasztalt helye. *Balogh Boglárka* újságíró ezekre a különleges helyekre repíti el a látogatókat fotókiállítása segítségével.

Utazásai során máig fennmaradt törzsi kultúrákat és védett tájakat keresett föl. Az Ázsián, Borneón és Afrikán átívelő kiállítási anyag ékesen bizonyítja: ember és természet mágiikus erővel kapcsolódhat, ha korlátok, rettegés és bizalmatlanság nélkül létezhetnek egymás közelségében. Ezt a lenyűgöző összetartozást tapasztalva az utazó úgy érzi: végre hazaérkezett – hiszen a megannyi park, rezervátum, folyó nem csupán az ott honos állatok és növények, de a túlcivilizált ember életének is tápláló, megújító forrásává lehet. ●

RÉGI IDŐK – DOKUMENTÁLVA ÉS BOHÓZATBAN

Zappe László

„A k2 Színház 2010 nyarán alakult független színházi műhely, mely a Kaposvári Egyetem akkor másodéves színész-hallgatóiból szerveződött. A csapatot két akkor másodéves hallgató, Benkó Bence és Fábíán Péter közösen alapította. Az évek során a k2-höz alsóbb éves színész-hallgatók is csatlakoztak, kialakult egy kisebb »kör« az egyetemen, akik visszatérő színészei voltak a formálódó társulatnak. Idővel csatlakozott a műhelyhez látványtervező, menedzser, dramaturg, rendezőasszisztens is, lassanként létrejött egy állandósulni látszó társulat.”

Az együttes honlapjáról idézem a kezdeteket, nehogy belezavarodjak az emlékeimbe. A k2 mára műhelyből igazi társulattá lett, igazi művei vannak, igaz, állandó helye nincs. Rendszerint a Szkénében játszanak, de láthattuk már őket az Átriumban és a Jurányiban is. Vidéken is keresgélnek helyet a műveikhez.

Meg a témákat is keresgéljük. Nemrég a *Cserna Szabó András* regénye nyomán készült Sömmivel az egykori betyárvilágot próbálták megidézni a Jurányiban. Nemcsak az ö-zös beszéd, de a Szögéd környéki hajdani élet is idegen maradt tőlük. Legújabb kísérletük – ismét a Szkénében – ugyancsak a múlt felé fordul. Bizonyára az elmúlt emlékévé ihletésére, 1956-ot hívták tetemre. Mégpedig a Holdkő cím sugallata és a

hajdani Hold-utazások felidézése szerint réges-régi múltként. Ezen túlmenően pedig abból a helyes és fölöttébb rokonszenves premisszából kiindulva, hogy szemben az ünnepi megemlékezések sugallatával, nem egyféle ötvenhat létezik. Valószínűbb, hogy mindenkinek megvan a magáé. Talán még annak is, aki akkor nem is élt. Beleértve a szerzőt, *Závada Pétert* és a rendezőket, a k2 vezetőit, *Benkó Bencét* és *Fábíán Pétert* is – teszem hozzá.

A k2 alkotói ezúttal a dokumentumokban, illetve az annak ható szövegekben bíznak. A nézőket kicsi és kényelmetlen kerek műanyag székekre ültetik a terem közepén, és körülöttük emelvényen ülve-állva beszélnek a színészek. A székek nem forgathatók, az ember meg nem galamb, hogy teljes körben forgassa a fejét. Bár hamar kiderül, hogy erre semmi szükség.

A színészeknek igazi játékra kevés a lehetőségük és a terük. A szöveget hangsúlyokkal, hangerővel értelmezhetik. Így is sokat tehetnének persze. Gesztusokkal, mimikával. Ha olyan volna a szöveg. Ám az nem olyan. Könnyörtelenül tényszerű. Dokumentatív, száraz. Izgalmas annak, aki a történelemre és annak továbbélésére, a múlt változékonyságára, újabb és újabb értelmezésére kíváncsi. Unalmas annak, aki a színházról elsősorban érzéketlen izgalmat várna. Rádiójátéknak mondják őket az ilyesféle előadást.

A szerzőnek és a rendezőknek szemlátomást nem céljuk a provokáció, csak utalnak az ünnepi megemlékezések sablonosságára, ünneprontás, ellenünneplés nem áll szándékukban. Tárgyilagosságra, tárgyyszerűsége törekszenek minden áron. Azon is, hogy a nézők egy részénél – ki tudja, mekkora ez a rész? – az unalmat kockáztatják.

Pedig nagyon fontos vállalkozása ez a k2-nek, és ha lehetne – ami kevéssé valószínű – érdemes lenne a külsőségeit újra-, illetve továbbgondolni.

A Bethlen téren vidámabban idézik a múltat. *Valentyin Katajev* egykor nagyon népszerű vígjátékát – le lehetett vele tudni a minden évadban kötelező szovjet darabot –, a Bolond vasárnapot adja a TükörKép Társulat. Talán egyszer őket is érdemes lesz bemutatni – ez a második produkciójuk (*Molnár Ferenc* az ibolya című vígjátéka után) még nem feltétlenül teszi szükségessé a közelebbi ismerkedést. Kellemesen elmulatnak és elmulattatnak a profi szerző bohóságával. A szovjet környezet, szellem, mentalitás megidézésétől tartózkodnak, azt csak a beszélő nevek oroszos végződése jelzik.

A félreértések mechanizmusa *Polyák Valéria* rendezésében egyébként működik. Igazából a díszlet sem hiányzik, megvan, ami elengedhetetlen: egy recepció pult, minthogy üdülőben vagyunk, egy asztal két fotellel, egy ruhafogas, ahonnan a főszereplő álöltözetet szerezhet. A falakat fekete függöny helyettesíti, az ajtókat a függönyök hasadéka. Hogy mögöttük néha látni a színészek mozgását, nem nagyon zavaró, de azért trehányosság.

Szóval van hova fejlődni.

Más kérdés, hogy érdemes-e. ●